

Функціонування і розвиток механізмів державного управління

УДК 351

Шевчук Роман Володимирович

кандидат медичних наук, докторант кафедри публічного адміністрування

Міжрегіональна Академія управління персоналом

Shevchuk Roman

Candidate of Medical Science, Doctoral Student

Interregional Academy of Personnel Management

ORCID: 0000-0002-9716-2561

**ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У
ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я
GLOBAL CHALLENGES AND INTERNATIONAL COOPERATION IN
PUBLIC HEALTH CARE MANAGEMENT**

Анотація. Автором досліджено що, ця стаття розглядає глобальні виклики в сфері охорони здоров'я та важливість міжнародного співробітництва в публічному управлінні охороною здоров'я. Вона поставляє проблеми, з якими стикаються країни, такі як пандемії, зростання неінфекційних захворювань та нерівність у доступі до медичної допомоги. Визначені заходи, які можуть бути прийняті для підтримки міжнародного співробітництва, такі як розвиток технологій, впровадження універсального забезпечення охороною здоров'я та зміцнення системи глобального нагляду за здоров'ям. Висвітлено також роль міжнародного співробітництва у підвищенні свідомості, розвитку медичних резервів та реагуванні на гуманітарні кризи. З'ясована необхідність спільних зусиль усіх зацікавлених сторін для досягнення мети покращення охорони здоров'я та забезпечення здорового майбутнього для всього населення. Ця стаття пропонує детальний огляд глобальних

викликів у публічному управлінні охороною здоров'я та ролі міжнародного співробітництва у вирішенні цих проблем. Вона аналізує ключові проблеми, зокрема пандемії, зростання неінфекційних захворювань, нерівність доступу до медичної допомоги та антибіотик резистентність. Підкреслена важливість спільних зусиль країн, міжнародних організацій та громадськості для ефективного розв'язання цих проблем. Крім цього надає широкий огляд заходів, що можуть сприяти міжнародному співробітництву в охороні здоров'я, включаючи посилення ролі технологій та цифровізації, впровадження стратегій здоров'я для глобальних мігрантів, зміцнення реагування на здоров'я під час гуманітарних криз, підвищення свідомості та освіти, запобігання антибіотик резистентності та інші. Завершуючи, стаття закликає до подальшого розвитку міжнародного співробітництва у публічному управлінні охороною здоров'я для вирішення актуальних глобальних викликів. Вона підкреслює необхідність спільних зусиль для покращення доступності, якості та ефективності медичної допомоги, а також забезпечення сталого розвитку та поліпшення здоров'я людей на всіх рівнях.

Ключові слова. глобальні виклики, міжнародне співробітництво, публічне управління, охорона здоров'я, доступність.

Summary. The author researched what, this article considers global challenges in the field of health care and the importance of international cooperation in public health care management. It addresses the challenges countries face, such as pandemics, the rise of non-communicable diseases and inequalities in access to health care. Measures that can be taken to support international cooperation are identified, such as technology development, implementation of universal health care and strengthening of the global health surveillance system. The role of international cooperation in raising awareness, developing medical reserves and responding to humanitarian crises is also

highlighted. The need for joint efforts of all interested parties to achieve the goal of improving health care and ensuring a healthy future for the entire population is clarified. This article offers a detailed overview of global challenges in public health management and the role of international cooperation in addressing these challenges. She analyzes key issues, including pandemics, the rise of noncommunicable diseases, inequities in access to health care, and antibiotic resistance. The importance of joint efforts of countries, international organizations and the public to effectively solve these problems is emphasized. In addition, it provides a broad overview of activities that can promote international cooperation in health care, including strengthening the role of technology and digitalization, implementing health strategies for global migrants, strengthening health responses during humanitarian crises, raising awareness and education, prevention of antibiotic resistance and others. In conclusion, the article calls for further development of international cooperation in public health management to address current global challenges. It emphasizes the need for joint efforts to improve the availability, quality and efficiency of health care, as well as to ensure sustainable development and improve people's health at all levels.

Key words. *global challenges, international cooperation, public administration, health care, accessibility.*

Постановка проблеми. Глобальні виклики у сфері охорони здоров'я становлять значний вплив на наші суспільства. Зараз ми стикаємося з розмаїттям проблем, таких як пандемії, зростання неінфекційних захворювань, нерівність у доступі до медичної допомоги та зменшення ефективності антибіотиків через антибіотик резистентність. Ці проблеми мають світовий масштаб і потребують координованого підходу та міжнародного співробітництва. Міжнародне співробітництво у публічному управлінні охороною здоров'я стикається з викликами, такими як

недостатні ресурси, нерівність у доступі до медичних послуг, розбіжності у стандартах та регулюванні, а також складність координації дій між різними країнами та організаціями. Недостатнє співробітництво може призвести до посилення глобальних викликів і зниження ефективності управління охороною здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми глобального виклику та міжнародного співробітництва у публічному управлінні охороною здоров'я досліджували такі науковці, як: Д. Гавриченко, Г. Єржак, Н. Лісневська, Г. Лопушняк, Є. Іваненко та інші.

Мета статті. Метою цієї статті є розгляд глобальних викликів у сфері охорони здоров'я та визначення важливості міжнародного співробітництва в публічному управлінні цією галуззю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобальні виклики у публічному управлінні охороною здоров'я на сьогоднішній день мають велике значення через поширення захворювань, збільшення інцидентів зі здоров'ям та нестабільність у глобальній політичній, економічній та соціальній сферах. Доречно наголосити, основні глобальні виклики включають:

– *епідемії та пандемії*: Захворювання, такі як COVID-19, СНІД, вірус Ебола та інші, становлять серйозну загрозу для глобального здоров'я. Ефективна боротьба з пандеміями вимагає глобального координаційного механізму та міжнародного співробітництва;

– *глобальне старіння населення*: Загальна тренд глобального старіння населення ставить перед суспільством нові виклики, такі як забезпечення діджефективної охорони здоров'я, довгострокового догляду та підтримки для літніх людей;

– *нестача ресурсів*: Велика частина світу стикається з нестачею медичних ресурсів, включаючи кадрові ресурси, лікарські препарати, обладнання та інфраструктуру. Це проблема, яка потребує міжнародного

співробітництва для забезпечення доступу до якісної медичної допомоги всім населенням;

– *надмірна залежність від конкретних систем*: Багато країн мають систему охорони здоров'я, яка ґрунтується на конкретній моделі або фінансуванні. Однак це може створювати нерівності та недоліки. Міжнародне співробітництво може сприяти обміну найкращими практиками та розвитку більш ефективних систем [2, с. 16].

Необхідно звернути увагу, що на думку вченого Д. Гавриченко [1], що міжнародне співробітництво у публічному управлінні охороною здоров'я відіграє важливу роль у вирішенні цих глобальних викликів. Деякі приклади міжнародного співробітництва включають:

– *взаємодія міжнародних організацій*: Організація Об'єднаних Націй (ООН), Всесвітня організація охорони здоров'я та інші міжнародні організації співпрацюють у впровадженні глобальних стратегій та наданні допомоги країнам з недостатніми ресурсами;

– *обмін інформацією та найкращими практиками*: Країни можуть обмінюватися досвідом із реагування на епідемії, вакцинації та попередження захворювань. Це допомагає удосконалити системи охорони здоров'я та підвищити їх ефективність;

– *фінансова підтримка*: Розвинуті країни можуть надавати фінансову допомогу та інвестувати у розвиток систем охорони здоров'я в менш розвинених країнах. Це може сприяти покращенню доступу до якісної медичної допомоги та зменшенню нерівностей;

– *громадські партнерства*: Міжнародні організації, уряди та громадські організації можуть співпрацювати в рамках партнерства для вирішення конкретних проблем охорони здоров'я. Це сприяє впровадженню інновацій та спільним зусиллям у розв'язанні складних проблем.

Міжнародне співробітництво у публічному управлінні охороною здоров'я має на меті покращення якості та доступності медичної допомоги, забезпечення стійкості та впровадження ефективних стратегій реагування на глобальні виклики.

Крім цього, міжнародні організації та уряди спільно працюють над розробкою та узгодженням норм, стандартів та протоколів у галузі охорони здоров'я. Це сприяє гармонізації підходів, поліпшенню якості медичних послуг та забезпеченню безпеки пацієнтів. Пандемія COVID-19 відкрила велику потребу в масштабній глобальній вакцинації. Міжнародні організації співпрацюють з країнами та фармацевтичними компаніями для забезпечення доступу до вакцин для всіх населених пунктів, особливо в країнах з низьким рівнем доходів.

Слід додати, що міжнародне співробітництво допомагає розподіляти медичні ресурси, такі як обладнання, лікарські препарати та засоби особистого захисту, між країнами у разі надзвичайних ситуацій або криз. Міжнародна співпраця сприяє спільним дослідженням, обміну науковими знаннями та розвитку інновацій у сфері охорони здоров'я. Це може включати спільні програми досліджень, обмін фахівцями та технологічний трансфер [8].

Важливо зазначити, що міжнародні партнерства можуть сприяти зміцненню систем охорони здоров'я у країнах з недостатніми ресурсами. Це може включати надання фінансової допомоги, підтримку в розвитку кадрового потенціалу, побудову інфраструктури та підвищення якості медичних послуг. Міжнародне співробітництво може сприяти спільним зусиллям управління ризиками та попередженню захворювань. Це може включати обмін інформацією про епідемічні випадки, виявлення ранніх попереджувальних знаків та спільні програми навчання для підвищення готовності до екстрених ситуацій [5].

Крім того міжнародне співробітництво у публічному управлінні охороною здоров'я є важливим інструментом для вирішення глобальних викликів та покращення здоров'я всього населення. Це вимагає спільних зусиль урядів, міжнародних організацій, громадськості та приватного сектору для досягнення сталого розвитку та покращення якості життя людей у всьому світі.

Доцільно зазначити, що надалі можуть бути прийняті такі заходи для підтримки міжнародного співробітництва у публічному управлінні охороною здоров'я:

– *зміцнення фінансування*: Додаткові інвестиції у глобальну охорону здоров'я можуть бути спрямовані на розвиток інфраструктури, покращення доступу до медичної допомоги, дослідження та інновації. Розвинені країни можуть збільшити свою фінансову підтримку країнам з низьким рівнем доходів, а також спільно забезпечувати фонди для міжнародних організацій, які займаються охороною здоров'я;

– *забезпечення доступу до ліків та вакцин*: Міжнародне співробітництво може сприяти забезпеченню доступності та доступу до необхідних лікарських препаратів та вакцин для всіх населених пунктів. Це включає спільний розвиток та виробництво вакцин, підтримку технологічного трансферу та зниження цін на ліки;

– *підвищення кадрового потенціалу*: Розвиток і підвищення кваліфікації медичних працівників є важливим аспектом. Міжнародні організації можуть сприяти обміну досвідом, навчанню та програмам стажування для медичних фахівців, особливо у країнах з низьким рівнем доходів;

– *спільні дослідження та інновації*: Міжнародна співпраця у сфері досліджень та інновацій може сприяти розробці нових методів діагностики, лікування та превентивних стратегій. Це може включати

обмін науковими знаннями, спільне фінансування досліджень та спільні науково-технічні проекти;

– *зміцнення системи моніторингу та обміну інформацією*: Важливо розвивати системи моніторингу захворювань, збирати та аналізувати дані про глобальні тренди в охороні здоров'я. Це допомагає вчасно виявляти епідемії, впроваджувати превентивні заходи та ефективно реагувати на кризи;

– *зміцнення системи глобального реагування*: Міжнародні організації та країни можуть спільно розвивати механізми глобального реагування на епідемії та інші надзвичайні ситуації. Це включає підготовку планів дій, розподіл ресурсів та координацію дій між різними сторонами;

– *залучення громадськості*: Важливо включати громадськість, громадські організації та пацієнтські групи в процес прийняття рішень та розвитку стратегій охорони здоров'я. Це сприяє більшій відкритості, прозорості та врахуванню потреб населення [6].

Потрібно звернути увагу, що міжнародне співробітництво у публічному управлінні охороною здоров'я є важливим для ефективного вирішення глобальних викликів. Це вимагає спільних зусиль та здатності до компромісу між країнами та різними зацікавленими сторонами для досягнення загального блага та поліпшення здоров'я людей по всьому світі.

Крім того використання інформаційних технологій, електронного здоров'я та мобільних додатків може покращити доступ до медичних послуг, сприяти моніторингу захворювань та ефективному управлінню здоров'ям населення. Міжнародне співробітництво може сприяти обміну технологічними рішеннями та спільним розвитком цифрових інфраструктур.

Доречно наголосити, що міграція населення є важливим фактором у глобальній динаміці охорони здоров'я. Міжнародне співробітництво може

сприяти розробці та впровадженню стратегій, спрямованих на забезпечення доступу до медичної допомоги, психосоціальної підтримки та профілактичних заходів для глобальних мігрантів [4, с. 61-79].

Отже, у разі гуманітарних криз, таких як конфлікти, природні катастрофи або вимушені переміщення населення, міжнародне співробітництво у публічному управлінні охороною здоров'я грає важливу роль. Спільні зусилля урядів, громадськості та гуманітарних організацій можуть допомогти забезпечити необхідну медичну допомогу та гігієнічні умови в надзвичайних ситуаціях.

Крім того, міжнародне співробітництво може включати спільні кампанії з підвищення свідомості про важливість здорового способу життя, профілактику захворювань та гігієну. Освіта населення, в тому числі щодо глобальних проблем охорони здоров'я, може сприяти створенню свідомого інтересу до здоров'я та впровадженню здорових звичок.

Слід додати, що міжнародне співробітництво може сприяти розвитку та впровадженню стратегій боротьби з антибіотик резистентністю, що є важливим глобальним викликом у сфері охорони здоров'я. Це може включати спільне сприяння досягненню раціонального використання антибіотиків, підтримку досліджень нових препаратів та розвиток системи моніторингу.

Ці заходи можуть сприяти покращенню міжнародного співробітництва у публічному управлінні охороною здоров'я та спрямовані на вирішення актуальних глобальних проблем і покращення здоров'я людей на всіх рівнях.

Варто наголосити, що міжнародні зусилля можуть бути спрямовані на підтримку країн у реалізації універсального забезпечення охороною здоров'я, що передбачає доступ до якісних медичних послуг для всього населення без фінансового ризику. Створення та зміцнення системи глобального нагляду за здоров'ям, яка включатиме спостереження за

захворюваннями, інцидентами зі здоров'ям та здоров'ям населення, є важливим аспектом міжнародного співробітництва [7].

Отже, міжнародні організації та уряди можуть встановлювати партнерства з приватним сектором, включаючи фармацевтичні компанії та медичні організації, для спільних ініціатив з розвитку інноваційних технологій, доступу до ліків та покращення системи охорони здоров'я.

Доречно зауважити, що міжнародні організації можуть спільно розробляти та впроваджувати механізми реагування на загрози здоров'ю, такі як епідемії, пандемії та інші надзвичайні ситуації. Це може включати готовність, планування та спільні дії для ефективного впровадження стратегій реагування. Міжнародне співробітництво може сприяти покращенню доступу до чистої води, санітарних умов та гігієнічної інфраструктури у країнах з недостатньою інфраструктурою. Це допомагає запобігати поширенню захворювань та покращує загальну якість життя населення [3, с. 7-17].

Крім того, уряди можуть спільно створювати міжнародні медичні резерви, які можуть бути активовані у разі надзвичайних ситуацій та криз, забезпечуючи медичний персонал, обладнання та інші необхідні ресурси. Розвиток нових методів профілактики, діагностики та лікування вимагає значних інвестицій у дослідження здоров'я. Міжнародне співробітництво може підтримувати фінансову підтримку та спільні програми досліджень для розвитку медичних інновацій.

Важливо зауважити, що міжнародне співробітництво може сприяти розвитку механізмів соціального захисту, таких як медичне страхування та програми соціальної допомоги, які забезпечують фінансову підтримку для отримання медичної допомоги.

Отже, ці напрями спрямовані на подальше зміцнення міжнародного співробітництва у публічному управлінні охороною здоров'я та вирішення глобальних викликів. Це вимагає спільних зусиль урядів, міжнародних

організацій, громадськості та приватного сектору, а також врахування потреб та прав людей у всіх аспектах охорони здоров'я.

Висновок. Проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку що міжнародне співробітництво у публічному управлінні охороною здоров'я відіграє важливу роль у вирішенні глобальних викликів та покращенні здоров'я населення. Сталі росту і міграція населення, епідемії та пандемії, зміна клімату та інші фактори вимагають спільних зусиль та координації між країнами та міжнародними організаціями.

Таким чином, для подальшого розвитку міжнародного співробітництва у публічному управлінні охороною здоров'я пропонуються такі заходи: зміцнення фінансування, забезпечення доступу до ліків та вакцин, підвищення кадрового потенціалу, спільні дослідження та інновації, зміцнення реагування на загрози, покращення доступу до санітарної та водно-гігієнічної інфраструктури, розвиток міжнародних медичних резервів, підвищення інвестицій у дослідження здоров'я та розвиток механізмів соціального захисту.

Реалізація цих заходів потребує спільних зусиль, співпраці між країнами, міжнародними організаціями, громадськістю та приватним сектором. Тільки шляхом взаємодії та спільних дій можна досягти значних результатів у забезпеченні здоров'я та благополуччя всього населення.

Література

1. Гавриченко Д. Г., Теоретичні підходи реформування механізмів публічного управління у сфері охорони здоров'я. *Public Administration and Regional Development*. 2022. С. 68-85. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12718/Havrychenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 10.03.2023)
2. Єржак Г. Я. Технологія управління закладом охорони здоров'я. Дніпропетровськ, 2016. Вип. 4. С. 16.

3. Лісневська Н. Маркетинг в охороні здоров'я – необхідність у ринкових умовах. *Практика управління медичним закладом*. 2016. № 8. С. 7–17.
4. Лопушняк Г. С., Іваненко Є. О. Реформування системи охорони здоров'я в контексті реалізації Стратегії сталого розвитку “Україна-2020”. 2017. С. 61–79. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323532.pdf> (дата звернення: 10.03.2023).
5. Машкевич О. Стратегія охорони здоров'я 2030 дозволить громадянам отримувати якісні безкоштовні медпослуги по всій Україні. 2021. URL: <https://rpr.org.ua/news/strategiia-okhorony-zdorov-ia-2030-dozvolyt-hromadianam-otrymuvaty-iakisni-bezkoshtovni-medposluhy-po-vsiy-ukraini-kerivnytsia-dyrektoratu-moz/> (дата звернення: 11.03.2023)
6. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015–2020 рр. URL: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf> (дата звернення: 11.03.2023)
7. Сенюк Ю. І., Надюк З. О. Сучасна державна політика у сфері охорони здоров'я: аналіз реформування системи. *Право та державне управління*. 2020. № 2. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2020/34.pdf (дата звернення: 12.02.2023).
8. Стартувала загальнодержавна програма “Здоров'я-2020: український вимір”. URL: <https://med.oits.pro/2017/10/19/startuvala-zagalnoderzhavna-program/> (дата звернення: 12.02.2023).
9. Semenets-Orlova I. A. Tendencies in reforming the educational system of modern Ukraine: national and regional aspects. *Public management*. 2018. 2. P. 191-200.
10. Semenets-Orlova I. Strategichne upravlinnja jak systemnyj zasib upravlinnja osvithimy zminamy. *Theory and practice of public administration*. 2015. 3. P. 52-60.

References

1. Havrychenko, D. H. (2022). Teoretychni pidkhody reformuvannia mekhanizmiv publicлноho upravlinnia u sferi okhorony zdorovia, 68-85. URL:<https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12718/Havrychenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (date of access: 10.03.2023).
2. Ierzhak, H. Ya. (2016). Tekhnolohiia upravlinnia zakladom okhorony zdorovia. Dnipropetrovsk, 4, 16.
3. Lisnevskа, N. (2016). Marketynh v okhoroni zdorovia – neobkhdnist u rynkovykh umovakh. Praktyka upravlinnia medychnym zakladom, 8, 7–17.
4. Lopushniak, H. S., Ivanenko, Ye. O. (2017). Reformuvannia systemy okhorony zdorovia v konteksti realizatsii Stratehii staloho rozvytku "Ukraina-2020", 61–79. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323532.pdf> (date of access: 10.03.2023).
5. Mashkevych, O. (2021). Stratehiia okhorony zdorovia 2030 dozvolyt hromadianam otrymuvaty yakisni bezkoshtovni medposluhy po vsii Ukraini. URL: <https://rpr.org.ua/news/stratehiia-okhorony-zdorov-ia-2030-dozvolyt-hromadianam-otrymuvaty-iakisni-bezkoshtovni-medposluhy-po-vsiy-ukraini-kerivnytsia-dyrektoratu-moz/> (date of access: 11.03.2023).
6. Natsionalna stratehiia reformuvannia systemy okhorony zdorovia v Ukraini na period 2015–2020 rr. URL: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf> (date of access: 11.03.2023).
7. Seniuk, Yu. I., Nadiuk, Z. O. (2020). Suchasna derzhavna polityka u sferi okhorony zdorovia: analiz reformuvannia systemy. Pravo ta derzhavne upravlinnia, 2. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2020/34.pdf (date of access: 12.03.2023).
8. Startovala zahalnoderzhavna prohrama "Zdorovia-2020: ukrainskyi vymir". URL: <https://med.oits.pro/2017/10/19/startovala-zagalnoderzhavna-program/> (date of access: 12.03.2023).

9. Semenets-Orlova, I. A. (2018). Tendencies in reforming the educational system of modern Ukraine: national and regional aspects. *Public management*, 2, 191-200.
10. Semenets-Orlova, I. (2015). Strategichne upravlinnja jak systemnyj zasib upravlinnja osvithnyj zminamy. *Theory and practice of public administration*, 3, 52-60.